

Konzervátorská problematika Kancionálu literátů

J.Stankiewicz, NK

V listopadu roku 2007 byl přivezen do restaurátorských dílen NK ČR kancionál literátů, rukopis na papíře a pergamenu datovaný na konec 16. století. Rukopis patří do sbírek Muzea TGM v Rakovníku. Text rukopisu obsahující první – adventní - část, je psán železo-duběnkovým inkoustem v jednom sloupci z obou stran ohraničeným dvojitým linkováním červené barvy, zdobený iniciály a incipity v modré, červené a žluté barvě. Noty ve formě pravidelného lichoběžníka psané tmavě hnědým železo-duběnkovým inkoustem na červené *pěti-linii (pětilince)*.

Do textu jsou začleněny celostránkové pergamenové iluminace se schematickým programem: v levém horním rohu je vyvedena barevná čtvercová iniciála s náboženskou tematikou, pravý okraj je bohatě zdoben ornamenty splývající dolů, kde navazují na další obraz, jehož ikonografe tvoří kulisu pro postavy donátorů. Každá z jednotlivých částí rukopisu je vázána do bílé usně, zdobené slepotiskem s těžkým mosazným kováním.

Struktura rukopisu

Text rukopisu, čítající 382 folio, byl rozdělen do 47 složek s nepravidelným počtem listů - od 8 do 12 ve složce. Blok šitý na 7 dvojitých vazech, s kapitálkami z bavlněných nití v bílé a modré barvě. Rozměry bloku: 494 x 347 mm, rozměry vazby 552 x 363 mm.

Stav rukopisu

Povrch rukopisu pokrývala vrstva prachu, žluto-hnědé zatekliny v horním okraji bloku, v dolním okraji historické opravy z pevného papíru, jenž se gramáží podobá původnímu papíru. Dále viditelné stopy rozlišných fází degradací inkoustů. Od migrace inkoustu až na verso folii, která způsobila zešednutí modrého pigmentu až po úbytek textu.

Práce konzervátorské

Konzervátorské práce byly naplánovány v rámci konzervace in situ (to znamená bez demontáže objektu). Jednalo se především o čištění bloku, odstranění historických oprav, zajištění degradujících inkoustů a náhradních úbytků.

- Příprava konzervátorské dokumentace
  - a) průzkum rukopisu
  - b) Foto-dokumentace
- Mechanické očištění rukopisu
- Instrumentální analýza barevné vrstvy
- Odstranění historických oprav
- Doplnění úbytků a stabilizace degradujících inkoustů

Práce nad rukopisem zahájili restaurátoři NK na začátku roku 2008 jako přímou aplikaci průběžných výsledků projektu.

Stav rukopisu

Kancionál literátů, ,
fot. J Novotný.

Kancionál literátů; degradace inkoustů

Kancionál literátů; zšednutí modrého pigmentu

Historické opravy

Dekonzervace

Konsolidace úbytků